

TORONTÁI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckserek, Obilteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

A Népszövetségnek jelentik a magyar szanálás eredményét.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Genf, aug. 31.

A Népszövetség magyar bizottsága tegnapi zárt ülésén tárgyalta a magyar újjáépítési programot. A bizottságban Franciaország, Angolország, Olaszország, Románia, Csehország és Magyarország képviselői voltak jelen.

Legelőször a főbiztos nyújtotta be jelentését az újjáépítési program eredményéről. A legnagyobb elismeréssel emlékezett meg a magyar kormány energikus közreműködéséről.

Benes esch külügyminiszter megköszönte a főbiztos jelentését és kifejezte azon reményét, hogy a magyar gazdasági helyzet a kormány és az állandó bizalom közreműködésével stabilizálódni fog.

A magyar kormány nevében Korányi szólalt föl. A vita folyamán ismételtén rámutatott a magyar kölesön sikrére. A magyar bizottság egyhanguan elfogadta azt a határozati javaslatot, amely megállapítja, hogy a külföld lényegesen résztvevő a kölesönjegyzéssel az ország talpraállításában.

A nemzeti bankot megnyitották, az inflációt megállították, a külforgalmi tilalmakat megszüntették. A határozati javaslat szerkesztésénél fejezi ki a magyar kormány és a főbiztosnak az eredményes munkához és kijelenti, hogy a magyar kormány és a nép hozzájárulhatnak a talpraállítás befejezéséhez, ha a megadott alapon a munkát folytatják.

A Népszövetség nyilvános ülése elején a népszövetségi tanács Palmore lord javaslatára elfogadta a magyar bizottság határozati javaslatát.

Smith hosszabb jelentést olvasott föl, kijelentve, hogy a kiadások csökkentésével és a kereskedelmi szerződések életbeléptetésével semmi akadály a teljes talpraállásnak. Magyarország képes helyreállítani a normális gazdasági feltételeket.

Betiltott kommunista gyűlés.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 1.

Zágrebből jelentik: Vasárnap délután nagy kommunista gyűlést hívtak össze Zágrebba, amelyet azonban a rendőrség betiltott. Ennek dacára a Preradovity téren többszáz főből álló kommunista ifjúságosportosult, akik a kormány és a rendőrség terrorja ellen tüntettek. A rendőrség a tüntetőket szétzavarta.

A horvát parasztpárt az amerikai leszerelési javaslat mellett.

Radics a tervezet elfogadását ajánlja a kormánynak.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Beograd, szept. 1.

A tegnapi nap fontosabb eseménye a horvát parasztpárt gyűlése volt, amelyen Radics Szeptán pártvezér a lefegyverzés kérdésében elfoglalt álláspontját ismertette. Amerika leszerelési javaslatával foglalkozott másfél órás beszédében s arra a megállapításra jutott, hogy azt nemcsak a pártnak, hanem a kormánynak is el kell fogadnia. Több mint bizonyos, hogy beszéde sok pro és kontra véleményt fog kitermelni, végeredményben ismét az a régi mondás fog beigazolódni, hogy Radics kijelentéseinek elleneségei jobban megöriúnek mint a barátai.

Radics egy angolal folytatott beszélgetésével kezdi felszólalását, majd rátér a kizentente külügyminisztereknek ljubljana talákozójára. Marinkovity — mondotta — eszes ember, de ennek dacára, be kell ismerni, hogy a kizentente politikája nem helyes. Ugy érzi, hogy a ljubljana „rendezvous” azért volt, hogy megállapítsák, miképpen lehetne a lefegyverzésről szóló amerikai tervezet ellen eredményesen dolgozni.

A Pasity-kormány tüzet igyekezett gyújtani, moszkvai tartózkodásom alkalmával okmányokból megállapítottam, hogy a volt bolgár minisztereket lepénzelte, a bolgár emigránsokat lefegyverezte. Ez a politika káros és nem felel meg sem a szerb, sem a horvát nép mentalitásának. Eppen ezért örömmel kell fogadnunk a békepolitikát, az amerikai indítványt s azt hiszem, hogy ezt a kormánypárti többség is elfogadja.

Ami a szerbekkel való együttműködést illeti, kijelenthetem, hogy mi nem akarunk idegen intézményeket bevezetni, de a sajátunkhoz ragaszkodunk, ha ezek megfelelnek a gyakorlati életben.

Ha a szerbek úgy akarják, együtt alkothatjuk meg a parasztállamot. Erről a kérdéstről még sokat fogunk beszélni. Addigra is azonban véssé-

tek jól emlékeztetekbe, hogy a legnagyobb és legszebb eszme a parasztállam. A munkásságot csak erővel, kényszerrel lehet megnyerni valamilyen államformának, a paraszt-ság azonban már megérett arra és örömmel csatlakozik az ilyen céllal meginduló mozgalomhoz.

Oroszországban az urak a nép ellen voltak, azért a cárizmus bukása után a nép az intelligenciát kiűzte az országból.

Az intellektusok kötelessége, hogy a néppel szemben úgy viselkedjen mint királyával szemben és a parasztság ellenőrzése mellett végezze hivatását.

Beszédének elhangzása után dr. Kruevics felolvasta a határozati javaslatot, amely a következőképpen hangzik:

A horvát nemzeti képviselő augusztus hó 31-iki rendes ülésén meghallgatta elnökének beszédét az amerikai lefegyverzési javaslat ügyében és a következőképpen határozott:

A horvát nemzeti képviselő teljes egyetértésben elvileg elfogadja az amerikai indítványt és azon lesz, hogy ugyanezt tegye a parlamenti többség is, melyhez hozzátartozik a mai parlamentáris kormány is, és amelyet mi is támogatunk.

A horvát nemzeti képviselő és a nép továbbra is megerősödött igyekezzel folytatja pacifista politikáját és az összes népeknek, a nemzeti kisebbségeknek és osztályoknak a nemzet keretein belül való praktikus és reális egyenjóságáért megkezdett harcot.

Végül ilyen aktív pacifista szellemenben, amely kéréletlenül küzd a militarizmus és defetizmus ellen, fogja a HRS szeptember 14-ikére nagygyűlését Zágrebba összehívni.

A határozat elfogadása után zárt tárgyalást rendelt el az elnök. A zárt ülésen belügyeket intéztek.

A londoni egyezmény aláírása.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, aug. 31.

A szövetséges nagykövetek és Stahmer német nagykövet tegnap fél egykor irták alá a külügyi hivatalban a londoni megállapodásokat.

Bezárták a kereskedelmi és iparkamarák kongresszusát.

Külföldi hitelt kell szerezni.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 1.

Vasárnap volt záróülése a kereskedelmi és iparkamarák országos kongresszusának, amelyen a becskerei kamara is képviseltette magát.

Dimity, a beogradi kereskedelmi kamara titkára referált a különféle törvényekről, amelyek most vannak készülőben, majd a hitel tárgyalásokról számolt be terjedelmes jelentésben.

A kongresszus végül is határozati javaslatot fogadott el, amelyben meg sürgette e kormányt, hogy a lehető legrövidebb időn belül szerezzen külföldi hitelt s ezzel mentse meg a belföldi ipart és kereskedelmet a pénzügyi válságtól.

A kongresszus az egyes kamarák speciális előterjesztéseivel is kimerítően foglalkozott. Így például a noviszádi kereskedelmi és iparkamara a lisztexportról adott be javaslatot. Kiküldötte kifejtette, hogy Ausztria, Csehszlovákia és Németország területére tízezer vagon lisztet szállítottak ki, ami az ország termelőképességét véve figyelembe, elenyészően kis szám. A kivitel fokozását minden körülmények között el kell érni, mégpedig azáltal, hogy leszállítják az exportilletékeket és csökkentik a vasuti tarifát. A jugoszláv árak amugy is magasak, a világpáritást véve figyelembe, azért feltétlenül szükséges, hogy a szállítás legalább is ne drágítsa meg jelentősen a külföldi piacra kerülő készleteket.

Végül statisztikát olvastak fel a kivitelről, melyből kitudt, hogy szeptember elsejéig bezárólag tízezer-négyezerháromezer dinár értékű árut exportált az ország egy év leforgása alatt.

Délután két órakor zárták be a kongresszust.

Este az „Imperial” éttermében bankett volt, amelyen a kongresszus összes résztvevői megjelentek.

A király Topolán. Beogradból jelentik: A király tegnap délután Topolára érkezett, ahol néhány napot szándékozik eltölteni. Innen Beogradbba jön.

Kihallgatások a miniszterelnök-nél. Beogradból jelentik: Davidovity miniszterelnök tegnap hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta dr. Spaho, Hrahnicia és Markovity minisztereket. Utánuk Csolak Antity bukaresti SHS követ jelent meg kabinetirodájában, aki Marinkovity külügyminiszter és Duca román külügyminiszter ljubljana talákozójáról referált.

Kineveztek az új lakásbizottságot.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, szept. 1.

Jelentette a „Torontál”, hogy a szociálpolitikai minisztérium a beeskereki lakáshivatal működését felfüggesztette. Minthogy ennek a fontos hivatalnak a működése meg nem szakítható, Alekszity Bogoljub polgármester a minisztérium végleges döntéséig az új lakáshivatal kinevezésénél figyelembe vette a Házulajdonosok Egyletének és a Lakók Egyletének kívánságait. Mindkét egyesület tizenkét-tizenkét tagot delegált az új lakásbizottságba, amelynek elnöke a polgármester, alelnöke Raity Tima főjegyző, vagy akadályoztatása esetén dr. Bozay Aladár.

Az új lakásbizottság háztulajdonos tagjai: Bukovác István kereskedő, Galetin Péter kereskedő, Götl István magánzó, Grunesity Dusan tanító, dr. Erdeljanov Péter ny. p. ü. tisztviselő, Jakovljevitj Vászta ügynök, Jégl Péter kereskedő, Lukity Ljubomir magánzó, Pantovity Milán kereskedő, Ráditj Szevjan fölcímves, Teodorovity Gávra földbirtokos, Zigler Ferenc szabó.

A lakók egylete a következő tagokat delegálta: Bihari Béla áll. tisztviselő, Barajevity Dusan gépész, Bröder Sándor vár. tisztviselő, Zseberán Bogoljub magántisztviselő, Nikolity Emil gyógyszerész, Palurovity Milán áll. tisztviselő, Perity Lázár tanító, Periesevity Mátá tanár, Rajity Tima főjegyző, Szibinyác Milán áll. tisztviselő, Hajdu Szilveszter ny. tanító, Csaplja Kazimir munkásbiztosító igazgatója.

Véget értek a beeskereki sorozások.

Kilencvenöt százalék — alkalmas volt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, szept. 1.

A múlt hét négy utolsó napján sorozták le az 1904-ben született beeskereki hadköteleseket és velük egyidejűleg azokat a régebbi évfolyambeli katonaköteleseket, akiket a további sorozásokon ideiglenesen alkalmatlanoknak találtak. A sorozó-bizottság reggeli hét órakor kezdte meg működését és délig folytatta a sorozásokat, amelyeknek végeztével az elnöklő ezredes jelenlétében kihirdették az eredményt.

Az 1904-beliekkel kitűnő emberanyag került a mérce alá. A jelentkezőknek csaknem kilencvenöt százalékat alkalmasnak találta a bizottság és számszerint is elenyészően csekély volt azoknak a száma, akiket véglegesen vagy ideiglenesen visszavettek. Az alkalmatlanok legnagyobb részénél tudógyengéséget állapítottak meg. Az ideiglenes alkalmatlanok közül is többet alkalmasnak nyilvánítottak, akik most pótlólag fogják a kiszabott időt leszoigálni.

A besorozottak legnagyobb részét a gyalogsághoz, kisebbik töredékét a lovassághoz, tüzérséghez és a többi fegyvernemhez osztották be.

Lloyd George aggodalmasnak látja a jövőt.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, aug. 31.

A Daily Cronicleben Lloyd George foglalkozik a londoni konferenciával.

Az egész világon — írja Lloyd George — felgyülemlett az elkövetkező háboru gyújtóanyaga. Németországban a megszállással elkövetett balgaságok rengeteg keserűsége

get halmoztak föl. A konferenciának talán sikerült meggátolni a közvetlen katasztrófát, azonban a jövőtél keserves terhei egyre súlyosbodnak. Az a kérdés csak: meddig fogják eltűrni a német munkások, hogy a jövőtél az ő zsebükből fizessék?

Semleges zóna, vagy SHS terület.

Diplomáciai utra terelik a párdányi vasúti sínek ügyét.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, szept. 1.

A Párdány és Módos község között vezető sínpárt — mint annak idején megirtuk — felszedték, mivel a közbeeső román területtel megszakadt a két vasútállomás között a vasúti közlekedés. A sínek felszakítása a szuboticeai vasutigazgatóság rendelkezése történt, mely azokat másutt akarta felhasználni. Mint ismeretes azonban, az ügy körül nem várt módon bonyodalom keletkezett, amennyiben a románok kijelentették, hogy a román területhez legközelebb eső négyezer méter hosszúságú sínrész elszállítását nem engedik meg, mert a kérdéses területsáv ugynevezett semleges zónát képez, amely felett sem az SHS, sem a román állam nem bír rendelkezési joggal.

A kérdés eldöntése csaknem diplomácia utra terelődött, amikor közbelépett a legutóbbi határkiigazító-bizottság SHS elnöke és kétséget kizáró módon bebizonyította a román álláspont tévedését és azt, hogy az SHS hatóságok mennyire

jogosan jártak el, amikor az őket jogosan megillető sínpárokat követelték. Román részen látszólag hatott az intervenció s minden jel arra mutatott, hogy felhagynak eddigi téves vágányra siklott álláspontjukkal és beleegyeznek a négyezer méter sínpár elvitelére.

A várt kapituláció azonban mai napig sem következett be. Sőt! — a románok kijelentették, hogy ragaszkodnak a semleges zóna tisztelben tartásához és figyelmeztetik az SHS hatóságokat, hogy a sínpárokat hagyják meg eredeti helyükön és semmiesetre sem kíséreljék meg azok erőszakos elszállítását.

A galúba rakott sínek azóta ott roszdásodnak a vasúti töltés mellett, az ugynevezett semleges zónában. Hozzányulni senkisésem mer, mert mindkét félről gondosan vigyáznak épségére. Az ügy különben diplomáciai utra terelődik — ami azt jelenti, hogy a síneket már csak a régiségkereskedő fogja tudni használni.

A zombolyai német gimnáziumot beolvasztották a vrsaciba.

A német tagozatot kibővítik nyolc osztályúvá. — Távirati rendelkezés érkezett a minisztériumból.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, szept. 1.

Régóta kísértő kérdés a novibesejre került volt zombolyai német gimnázium sorsa. A német-párt legutóbbi mozgalmat indított annak érdekében, hogy a gimnáziumot beolvasszák a vrsacai gimnázium párhuzamos német osztályaiba olyképpen, hogy a négy osztályt kibővítik a négy felső osztállyal és így a tagozatot teljessé teszik. Az ügyben Moser János német-párti képviselő több ízben közbenjárt és egyes híradások szerint, hol kedvező, hol kedvezőtlen elintézés helyeztek kilátásba.

A régóta húzódó kérdésben tegnap végre döntő fordulat állott be, amennyiben úgy Beeskerekre, mint

Vrsacra távirati rendelkezés érkezett a közoktatásügyi minisztériumból, amelyben közli, hogy a volt zombolyai német gimnáziumot a vrsacai gimnázium párhuzamos német osztályaiba olvasztja be, a német tagozatot pedig nyolc osztályúvá bővíti ki. Egyben utasítást ad az intézet igazgatójának, hogy idejében gondoskodjon a beiratások kiírásáról.

A távirati rendelet alapján, melyet a napokban az írásbeli végzés fog követni, a vrsacai gimnázium igazgatója fel fogja hívni a zombolyai gimnázium SHS területen lakó volt tanulóit, hogy a kellő időben jelentkezzenek felvétellel.

Vége a bírósági szünetnek.

Megkezdődtek a büntető főtárgyalások.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, szept. 1.

A beeskereki törvényszék büntető tanácsa, két hónapi szünet után, újra megkezdte működését. Szombatra már két lopási bűnyűben írtak ki főtárgyalást, amelyet d. e. 9 órakor kezdtettek meg. Mára ugyancsak kintültek már főtárgyalást. Mint az elmúlt szezonban, úgy a mostaniban is, hetente kétszer fognak büntető főtárgyalást tartani. Sürgős esetekben persze, a szükségnek megfelelően, eltérnek ettől és más napon is ítélik meg, egyelőre azonban a szórványos eseteket kivéve, csak a két tárgyalási napot rendszerezik. A tárgyalásokat az 59-ik vagy az 50-ik számú teremben tartják meg.

Az őszi ülésszakot foglyos ügyekkel kezdték. A szombati napra két régebbi bűnyűvet vettek napirendre. Mindkettő lopás és tettesüket hosszú ideig nem tudták felkutatni. Legutóbb kerültek csak kézre s így ügyük gyorsabb elintézését kíván.

Az őszi ülésszakot foglyos ügyek tárgyalására. Többek között ekkor ítélik meg a hónapok óta húzódó Relity-féle kettős mérgezési ügyben.

Szombat délieltől a beeskereki törvényszék büntető tanácsa Gain Milán kumáni pék bűnyűjét tárgyalta, mely még régebb keletű. Gain — a vádirat szerint — 1922-ben karácsony előtti napon összevezetett műhelyében Radinac Ljuba napszámmossal, aki kenyeret hozott sültésre. A szóváltás hevében, a magáról megfélemlítő pékmester felkapta a közelben heverő vasdorongot és azzal a fejére ütött Radinac, akit teljesen elöntött a kiömlő vér, eszméletlenül esett össze. Gain Milán abban a hitben, hogy a napszámost agyonütötte, elbujdosott s az eset óta nyoma veszett. Radinac négy-öt hetet a kórházban töltött, ahol teljesen gyógyították. A múlt hónapban azután a esendőrok megtudták a szökevény Gain tartózkodási helyét, letartóztatták és beszállították Beeskerekre az ügyészség fogházába.

A büntető tanács a vádlott és a tanak kihallgatása után, akik lényegileg nem tettek a vádirattól eltérő vallomást, ítélethozatalra vonult vissza. Határozatában, melyet Mateity tanácselnök hirdetett ki, Gain Milánt súlyos testisértés bűntettében bűnösnek mondotta ki és ezért egy évi börtönre ítélte. Az ítéletben úgy az ügyész, mint az elmarasztalt egyén megnyugodott s így az jogerőre emelkedett. Az elítélt haladéktalanul meg is kezdte büntetése kitöltését.

A másik bűnyű vádlottai: Karabla József és Mrakovity Gyura 21 éves supljajai pénzügyörök, akik lopással terhelten kerültek a büntető tanács elé. A kérdéses es-

Az iskolaidényre!

Patentharisnya, 5. sz. nagyság 22— dinártól feljebb.
Ruha- és hajkefe — — — 12— dinártól feljebb.
1 tubus fogkrém — — — 9— dinár.

Flosveater, mindentajta alsóruha és fehérenműanyag legolcsóbb áron kapható.

BENÓ TESTVÉREK ezelőtt Kokits A F.

divat-, rövid-, szövött- és játékarukereskedése a „Pillangó”-hoz.
Alapított 1870. Velikibeeskerek

tén két
ljjai
laltak
rosné
ritásra
mikor
sompol
marosa
tott ösz
szetben.
rosan h
seket az
a hatós
az eset
őri fel
pénzügy
től kezd
feltünő
női fehé
Vallató
akik kö
után be
ugyan
A biro
két hón
határoz
a vádló
lebbez
kedett.

Házass
Schwarz
(Minden
Stinnes
rapta egy
lentik: St
nyát, ak
mint sege
csimpánz
amint az
talankod
veszélyes
cióra vol
zett rész

Szurkál
berger Ist
hajnalban
lete előt
zenéssel.
szóváltás
utat a De
Zsitni (G
mórgsed
dott a vita
zenberger
készt és
Schön a ha
súlyosabb
közokházi
alá vették.
letartózt

badlábra
váb foly
Kivándor
voztak. A
talos kiva
hozott a p
kát közöl
évben men
vániai sze
lenség áldo
rint 1916-t
öt családa
módon a p
őlb szénbá
dottakról
történt.
kaptak ha
amiből háro
biztosítva.
hogy ez is
annak me
ra kivándor
zájában.

tén kettesben, Ludwig József supljajai vendéglős helyiségében mulattak és látták, hogy a koresmárosné fehérműket aggat fel szállításra a kertben. Éjjel aztán, amikor már kihalt volt a falu, besompolyogtak Ludwig házába s hamarosan visszaszerezték az elmulatott összeg ellenértékét — természetben. A lopásnak másnap hamarosan híre kelt a faluban, a tetteseket azonban jó ideig nem sikerült a hatóságnak kézrekeríteni. Jóval az eset után a supljajai pénzügyőri felügyelő észrevette, hogy a két pénzügyőrnek, akit az első pillanattól kezdve gyanúsítottak a lopással, feltűnően sok a fehérműje, sőt női fehérműket is látott náluk. Vallatásra fogta a két pénzügyőrt, akik közül az egyik hosszas tagadás után beismerte, hogy a lopást csakugyan ők követték el.

A bíróság mindkét vádlottat két-két hónapi fogságra ítélte. Mivel a határozat ellen sem az ügyész, sem a vádlottak nem jelentettek be fellebbezést, az ítélet jogerőre emelkedett.

HIREK

— szeptember 1.

Házasság. Csobanity Vitomir és Schwarz Irén házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Stinnes legifjabb leányát megharapta egy esimpánz. Berlinből. Jeleltik: Stinnes Hugó legifjabb leányát, aki a Phöbus filmvállalatnál mint segédrendező működik, egy esimpánz a balkezén megharapta, amint az erős Jupiterfénytől nyugtalankodni kezdett. A seb esetleges veszélyessége miatt rögtön operációra volt szükség, a középsőuj sebzett részét kimetsztették.

Szurkálás a Zsitni téren. Herzenberger István cigányzenész tegnap hajnalban a Korona-kávéház épülete előtt összeveszett Schön Gyula zenésszel. A két „kollega” hangos szóváltást folytatva tette meg az utat a Doszitej (nagy) hidon át a Zsitni (Gabona) térig, ahol már elmérgesedett hangnemben folytatódott a vita. A szóharc hevében Herzenberger hirtelen kirántotta zsebkését és azzal társa felé döfött. Schön a hasán és a lábán szenvedett súlyosabb sérülést. Kiszállították a közkórházba, ahol szorgos ápolás alá vették. A szurkáló cigányzenészt letartóztatták, tegnap azonban szabadlábra helyezték. Az eljárás tovább folyik ellene.

Kivándorlók, akik meghalni távoztak. A Zágrebban székülő hivatalos kivándorló hivataltól levelet hozott a posta, amelyben statisztikát közöl arról, hogy az utóbbi hat évben mennyi ember esett a pensilvániai szénbányákban szerencsétlenség áldozatává. A kimutatás szerint 1916-tól 1922-ig négyezerötvenöt családapa halt meg erőszakos módon a pensilvániai testet, lelket öllő szénbányákban. A hátramaradottakról vajmi kevés gondoskodás történt, mindössze a gyermekek kaptak havi két dollár segélyt — amiből három napra sem volt létük biztosítva. A levél végül megjegyzi, hogy ez is egyik beszédes példája annak, mennyi véraldozatba kerül a kivándorlók léte a „dollárok hazájában”.

A pancsevói pénzügyigazgatóság háromnegyedmiliós kosztpénze.

Főtárgyalás a pancsevói törvényszéken.

— A „Torontól” tudósítójától. —

Pancsevó, szept. 1.

A pancsevói törvényszék büntető tanácsa két napon át tárgyalta az annakidején országszerte nagy port felvert Zsan—Dragicssevity-bűnügyet, amelyben több ismert személyiség van kompromittálva. A vád — mint ismeretes — az, hogy Zsan Száva dús gazdag alibunári földbirtokos, pénzügyileg megszorult s ebben a helyzetében Dragicssevity Lázárhoz, a pancsevói pénzügyigazgatóság pénztárnokához fordult, aki megfelelő kamattal nem kevesebbet, mint hétszázötven ezer dinárt juttatott neki az állampénztárból. Váratlan rovancsolás alkalmával rábukkantak a hiányra s ennek kapcsán aztán büntető eljárás indult meg Zsan Száva földbirtokos, Dragicssevity Lázár pénzügyigazgatósági pénztárnok, Risztity Vlada volt beeskerekai, legutóbb pancsevói pénzügyigazgató, Petrovity Branisláv, Zsivanovity Nikola és Schwarzenberg Lajos pénzügyigazgatósági tisztviselő ellen.

A vádlottak vallomása.

A vádirat felolvasása után a büntető tanács elnöke kihallgatta a vádlottakat.

Elsőnek Dragicssevity Lázár volt pénztárnokot hallgatták ki, aki a bűnpörben elsőosztályú vádlottként szerepel. Védekezésében elmondotta, hogy főnöke, Risztity Vlada pénzügyigazgató tudtával és beleegyezésével adott ki pénzt kamatra s hogy Zsan Száva minden elképzelhető módon beszélt rá, hogy juttasson neki kölcsönt. Zsan — például — többek között megígérte, hogy a Karácsonyi-féle uradalomból ajándékképpen száz holdat fog kapni, azonkívül pedig ki-nevezi a pancsevói szerb-román bank igazgatójává. Risztity pénzügyigazgató — Dragicssevity kijelentése szerint — többször fogadott el Zsan Szávától különféle nagyságú összegeket. Egy ízben azért kapott hatvan ezer dinárt, hogy egyik barátja, aki befolyásos ember volt az agrárreformminisztériumban, kijárja egy zár alatt lévő birtok sequestrumának feloldását.

Végül arra hivatkozik a vádlott, hogy kilenc gyermek apja és huszonnyolc évi szolgálat után mindössze kétezernegyszáz dinár fizetést kap, amely nem elegendő nagy családjának fenntartásához.

Jóhiszeműen vett kölcsönt.

Utána Zsan Száva alibunári földbirtokost hallgatták ki. Azzal védekezett, hogy nem tudta, hogy Dragicssevity állami pénzeket adott ki kölcsönbe. A pénztárnokot derék tisztességes embernek ismerte és így kétségkívül feltételezte, hogy a saját pénzt kamatoztatja. A köl-

csön elfogadásánál csak kamatról volt szó, föld ajándék és igazgatói állást nem ígért. Risztity pénzügyigazgató nem tudhatott Dragicssevity manipulációjáról. Annyi mindössze a tény, hogy Risztity hatvan ezer dinár értékben államkötvényeket vett át tőle azzal, hogy kijárja egy birtoksequestrum feloldását.

A gyanus pénztárrovancsolás.

A következő vádlott, akinek vallomását jegyzőkönyvbe vették: Petrovity Branisláv, volt pénzügyigazgatósági tisztviselő. Az elnök kérdésére elmondotta, hogy 1923 szeptember elsején a könyvek átvizsgálásánál tényleg nem talált hiányt, mert kizárólag a könyveket és a számlákat revideálta, a pénztárban lévő pénzt azonban nem számlolta meg, mert nem az ő, hanem a pénzügyigazgató kötelessége. Nem tudott arról, hogy Dragicssevity állami pénzekkel kereskedik és csak a múlt év szeptemberében hallotta a városban, hogy holmi gyanus üzelmekről suttognak, melybe az igazgató nevét is bekeverték.

A pénzügyigazgató tagad.

Általános érdeklődés közepette kezdték meg Risztity Vladimir volt pénzügyigazgató kihallgatását. Védekezésében kijelentette, hogy nem tudott Dragicssevity üzleteiről és nem is hallott róluik. Senkitől ajándékot nem fogadott el és Zsantól sem kapott állami kötvényeket holmi kijárásokra.

Az aprópénzben volt a hiány.

Zsivanovity Nikola az ötödik vádlott — vallomása szerint — nem tudta, hogy az 1923 szeptember elsején tartott rovancsolás alkalmával hiány volt a kasszában. A kérdéses felülvizsgálatnál megszámlálta a nagy bankjegyeket s amikor az apróhoz akart fogni, amelyben később felfedezték a háromnegyedmiliós dináros hiányt, Risztity és Dragicssevity leintették, állását nagyon féltette s így nem mert az igazgatóval szembeállni. Vonakodás nélkül aláírta a hiánytalan pénztári állapotot jelző jegyzőkönyvet.

Schwarzenberger Lajos volt pénzügyigazgatósági tisztviselő, a hatodik vádlott, elmondotta, hogy a vizsgálóbírótól rendkívül megijedt és nem tudja, mit vallott be előtte. Jelen volt az 1923 szeptember elsején tartott rovancsolásnál, a sikasztásról azonban nem tudott semmit.

A vádlottak kihallgatása után huszonhét tanu kijelentését vették jegyzőkönyvbe. Az ügyész indítványára még több tanu beidézését rendelte el a bíróság, amiért a tárgyalás folytatását szeptember tizenötödikére halasztotta.

Vasárnap is egyszeri díjért lehet telefonálni. A postaügyi minisztérium legújabb rendelkezésével megszüntette azt a rendszert, hogy szombat este 8 órától hétfő reggel 8 óráig a helyközi telefonbeszélések

fejében háromszoros díjat számítanak fel. A rendelet értelmében vasárnap éppúgy mint hétköznapokon, a rendes díjszabás érvényes és csak a sürgősnek jelzett beszélgetések esnek háromszoros díjazás alá.

Beiratások az állami polgári leányiskolába. A beeskerekai állami polgári leányiskolában (zárdában) a beiratások mindkét tagozatban szeptember 3-án, 4-én és 5-én lesznek. A vizsgák sorrendje a következő: Pótvizsgák a IV. osztály tanulói részére szeptember 1-én, az I., II. és III. osztály növendékei részére pedig szeptember 4-én és 5-én. A magánvizsgálatok szeptember hatodikán kezdődnek. — Az igazgatóság.

Kondor Ibolyka

nevét, aki holnap este hangversenyezik nálunk, meg kell tanulunk, mert egy tehetség neve, akivel foglalkozni fogunk még sokszor. A sorsa szinte olyan banális, mint egy Szomaházy regény. Szeret színházsdit játszani, vidéki városban műkedvelő primadonna lesz és mindig szent borzadással gondol a színház titokzatos forró deszkáira. Aztán elmegy a színésznők Mekkájába Budapestre: félve, rettegve és mégis remélve és ime a kis vidéki dilettáns előtt megnyílnak a nagy, komoly színházak. És a kis vidéki kislány egy csapásra meghódítja a közönséget. Az ünnepektől színházi csillagok között az első közé került a kis fiatal vidéki leány egyik napról a másikra. Aztán Fedák Sári összeállít egy társulatot, amellyel Amerikát meg meghódítani és a társulat szubrettjévé a sok-sok kínálkozó, váró, ajánlkozó nő közül Kondor Ibolykára esik a választás. Fiatalsága, szépsége, bájosága, szuggesztív tiszta és igaz művészete indokoltá teszik ezt a választást és indokoltá is teszi azt a páratlan népszerűséget, amelyet ma ez a fiatal lány élvez. Kondor Ibolyka ma már név, fogalom, amely tiszta, szép, új művészetet jelent. Kiséretében jön Beeskerekre Komjáthy Károly, aki már eléggé belopta magát a közönség szívébe a Pillangó főhadnagya, a Kóristalány operettek dalaival, amiket ő szerzett. Ritka igaz műveltségben lesz részünk a holnapi napon.

* **Meghívó.** Az izraelita hitközség tagjait kérem, sziveskedjenek folyó hó 3-án (szerdán) este 7 órakor a hitközség üléstermében megtartandó értekezleten, melyet dr. Popsz Frigyes ur, a beográdi hitközség és a Szavez elnöke távirati kérelmére hívok egybe, lehetőleg nagy számban megjelenni. — Dr. Hubert Zsigmond, hitk. elnök.

Ezt használja minden háziasszony.

Kondor Ibolyka és Komjáthy Károly hangversenye kedden este fél kilenc órakor lesz a Kaszinóban. Jegyek 40, 30 és 20 dinárért jegyvezetők elő az Orientben.

* Dr. Stein Lajos szabadságáról visszatért s rendel újból bőrbetegek részére Zmaj Jovina (Mária Terézia) u. 8. sz.

* Asszonyom!

Ne mulassza el meggyőződni a „Ra-De” speciál kávékeverék finomságáról, mely úgy aromára mint erősségre a legkiválóbb. Minden másodnap friss pörkölés. Kapható

Radanov és Delfel csemegeüzletében, Velikibecskerek. Telefon 277.

* Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Becskerek. — Telefon-szám 329.

Sport

„Szoko”—Zseljeznicsár 5:0 (2:0).
Bíró Moity. Zseljeznicsár pályán. Újból beográdi csapatot látott a becskerekű közönség, de korántsem tetszett egy a Szoko játéka, mint a Jugoszláviáé. Míg a Jugoszlávia a rövid lapos passzokat kultiválta, addig a Szoko a félmagas hosszú szökötéseket. Ugy a vendégesapat, mint a vendéglátó csapat legjobb része a védelem volt. A Szoko csatársorából csak a jobbszélső és a két összekötő vált ki, a halvesor gyöngye volt. A becskerekű csapat legjobb embere a kapus volt, habár az első gól az ő hibája volt. A csatársor csak gólképtelenségével tünt ki.

Mindjárt az első percben kornert ér el a Szoko. A kapus a labdával besett a kapuba, de a bíró nem adta meg a gólt. A 15. percben éri el a Szoko az első gólt a jobbösszekötő révén, majd a 22. percben a balösszekötő rug újabb gólt. A II-ik félidő 10. percében a jobbösszekötő 3-ra szaporítja a gólok számát. Ugyanő rugja a 37. percben a 4-ik gólt, mely a mérkőzés legszebb gólja volt. A közönség ezután a gól után percekig ünnepli a góllövőt. Két percre rá a centerhalf beállítja a végeredményt.

Ifjusági körmérkőzés. Zseljeznicsár—Szláviya 1:1. Obility—Szláviya 1:0. A győztes az Obility csapata lett.

Beograd. Beograd válogatott—Noviszád repr. ellen 5:2 (4:2).

Zágreb. FTC—Gradjanski 3:2. Admiral—Hask 1:0.

Teljes ellátást kaphat

2 iskolásfiu vagy leány.

Orlova (Sas) utca 3. sz. 1088

Butorozott szoba

kiadó a belvárosban.
Cím „Bega”-hirdetőnél
a főpostával szemben

Nyomatott: Pleits Fer. Pálnál, Veliki Becskerek.

Megérkeztek az őszi alkalp ujdonságaim fehér és összes divatszínben.

Kalap- és ruhadíszekben
nagy választék.

Renoválást, festést, vasalást a
legjutányosabban eszközölk.

Kartye Laura divátárusnő
Velikibecskerek, Alekszandrova utca.

Üzletáthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

divat- és rövidáru-üzletemet

az Alekszandrova (Fő) utcából f. é. szeptember hó 1-én áthelyezem a Gijum-féle házba (közvetlen Lenhardt Antal hangszerész mellett levő helyiségbe). Raktáramat az őszi szezon közeledtével teljesen újonnan felszereltem, kizárólag csak rövid-, kötött- és szövöttáruval, melyet a legjutányosabb áron fogok elárulítani, miért is kérem a t. közönség további szives támogatását.

Tisztelettel MOLNÁR LAJOS Velikibecskerek, Wilsonov trg (Erzsébet-tér).

Felhívás.

A f. évi március hó 16-án tartott rendes közgyűlésen hozott és a kereskedelmi minisztérium 2482/21. V. 1924. sz. a. és a pénzügyminisztérium 28771/19. VI. 1924. sz. a. jóváhagyott határozata alapján a régi részvények ki lesznek cserélve a következő részvényekkel:

- A. sorozat 50 db százás részvény a 10.000 dinár.
- B. sorozat 80 db tizes részvény a 1000 dinár.
- V. sorozat 50 db ötös részvény a 500 dinár
- G. sorozat 200 db egyes részvény a 100 dinár.

Felhívom a t. e. részvényeseket, hogy eddigi részvényeik kicserélése végett f. évi szeptember hó 1-től délelőtt a nap 9 és 11 órája között a részvénytársaság Vojvoda Misitya (József főherceg) utca 6. (nagyhid melletti) irodájában jelentkezni sziveskedjenek. A részvények f. évi október hó 15-ig lesznek kicserélve. A kitűzött határidőig ki nem cserélt részvényekért a vállalat nem vállal felelősséget.

Velikibecskerek, 1924 augusztus 20.

Cigljana i Gradjevinsko
Poduzeca D D.

1722

Az itebeji teherhajóval

kedden reggel 8 órakor

prima rózsa étkező-krumpli

érkezik és 1725

kapható a nagyhid mellett

Teljes ellátást

kaphat

2—3 középiskolai tanuló.

1627

Vatrogasna utca 8. szám.

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem Velikibecskerek és környéke n. é. közönségét, hogy Wilsonov trg (Erzsébet-tér) Gijum-féle házban (közvetlen Lenhardt Antal hangszerész mellett) Molnár Lajos rövidáru-üzletében

rőfősáru-üzletet

nyitottam. Raktáramat az őszi szezon közeledtével dusan felszereltem, úgy hogy a t. vevőközönség legkényesebb igényeit is kielégíthetem. A t. közönséget szolid és pontos kiszolgálásról biztosítom és szives pártfogást kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

Roth és Schlitter rőfősárukereskedők V. becskerek, Wilsonov trg.

Prva Banatska Tvornica Makarona i Testa D. D. u Velikom Bečkereku poziva svoje deoničare na

vanr. glavnu skupštinu

koja će se održati 22. septembra 1924. god., u slučaju pak, ako se deoničari na taj dan ne bi skupili u takvom broju, da skupština bude podobna za rešavanje, 13. oktobra 1924. god. u 11 sati pre podne u Velikom Bečkereku u kancelariji advokata dra. Lazara Handlera sa sledećim dnevnim redom:

1. Postavljenje perovodje i dva deoničara za overu zapisnika.
2. Razrešenje upravnog odbora i izbor novog upravnog odbora.
3. Razrešenje nadzornog odbora i izbor novog nadzornog odbora.
4. Predlog radi sniženja osnovne glavnice i radi preštemplovanja nominalne vrednosti deonica.
5. Predlog radi povišenja osnovne glavnice i radi izdavanja novih deonica.
6. Predlog radi ujedinjenja društva sa Helerovim Umjetnim Mlinom D. D. u Velikom Bečkereku.
7. Predlog radi preinačenja osnovnih pravila.
8. Eventualni predlozi.

Na ovoj skupštini mogu učestvovati i pravo glasanja izvršiti samo oni deoničari, koji budu deponovali svoje deonice sa neisteklim kuponima do 17. septembra odnosno do 8. oktobra 1924. god. zaključivo na društvenoj blagajni ili kod Torontalske Banke za Štednju i Kredit u Velikom Bečkereku.

Veliki Bečkerek, 28. avg. 1924. g. 1723

Uprava.

Községi előljáráóság Taras.

1407/924. sz.

1707

Hirdetmény.

Taras község előljáráósága a képviselőtestület 56/1924. sz. határozata alapján 42 erdei ői kemény tűzelőfa beszerzése céljából zártajánlati árlejtést tart.

Az ajánlatok f. é. szeptember hó 15-én d. e. 11 órakor bontatnak fel Taras község házában

A szabályszerűen felbélyegzett ajánlatok f. é. szeptember hó 14-én d. e. 12 óráig fogadhatnak el, később érkező és szabálytalanul felbélyegzett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A fa elsőrendű kemény hasábfa legyen, erdei ölekbe rakva és a Tisza-folyó partján Tarason fog átvétetni legkésőbb f. é. szeptember 20-ig, amikor az átvett fa ára ki is lesz fizetve.

Óvadékul 10% fizetendő be a községi pénztárba legkésőbb f. é. szeptember hó 14-ig.

Közelebbi feltételek naponta a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában tudhatók meg.

Taras, 1924 aug. 22-én
Lázár Franz jegyző. Szteván Tolmács bíró.

Nagy smyrna szőnyeg, képek, porcellán üvegtárgyak stb.

olcsón eladó.

Megtekinthetők dr. Hubert ügyvéd-nél, Wilsonov trg, d. e. 10—12-ig.

Prima szénát veszek

minden mennyiségben, bármely bányai állomáson.
Kardos Andor Velikibecskerek
Telefonszám 110. 1710

Kiadja Pleits Fer. Pál